

БИЛТЕН

КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

VI

Република Србија

Јул 2024. године

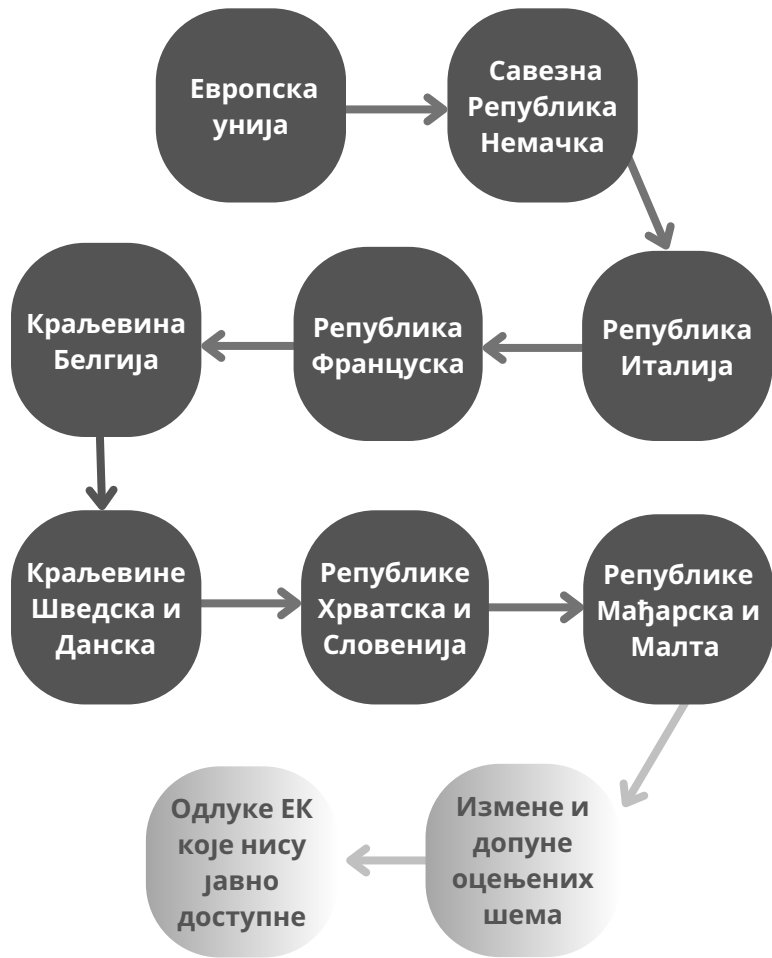

Садржина овог билтена представља преглед најзначајнијих вести и актуелности у Републици Србији и Европској унији из области политике конкуренције са посебним освртом на државну помоћ и не изражава тумачење, став или мишљење о примени прописа Комисије за контролу државне помоћи, Европске комисије или Европског суда правде.

Садржина овог текста искључиво служи ради упознавања даваоца и корисника државне помоћи са конкретним околностима у циљу подизања свести о значају политике конкуренције и њеног важног дела који се односи на државну помоћ и либерализацију тржишта.

САДРЖАЈ

ЕВРОПСКА УНИЈА

Позив на јавну консултацију у вези Нацрта ревидираних правила о државној помоћи за копнени и мултимодални транспорт

Европска комисија је покренула јавну консултацију позивајући све заинтересоване стране да дају коментаре на њен нацрт правила за копнени и мултимодални транспорт који замењују Смернице о државној помоћи за железницу („Смернице за железницу“), као и на њену нову Уредбу о групном изузећу у транспорту („ТВЕР“). Заинтересовани се могу јавити на јавну расправу до 20. септембра 2024. године.

Правила утврђена у ТВЕР-у биће комплементарна онима наведеним у новим Смерницама за копнени и мултимодални транспорт („Смернице КМТ“) које ће заменити Смернице за железницу. У Смерницама КМТ-а, Европска Комисија поставља услове под којима ће процењивати пријављену јавну подршку одрживом копненом саобраћају који није у оквиру групног изузећа. Заједно, ова два сета правила ће формирати ажуриран и свеобухватан правилник за доделу државне помоћи у сектору одрживог копненог саобраћаја.

Сви подаци о актима и јавним консултацијама доступни су на [линку](#).

Смернице КМТ

Смернице о железници утврђују услове под којима се помоћ железничким компанијама може сматрати усклађеном са унутрашњим тржиштем и правилима државне помоћи на основу члана 93. Уговора о функционисању Европске уније („УФЕУ“). Предложене измене имају за циљ да:

- прошире обим Смерница да обухвате све видове копненог транспорта који мање загађују околину у односу на друмски транспорт;
- консолидују и поједноставе праксу Европске комисије у складу са Смерницама о железници и чланом 93. УФЕУ;
- обезбеде флексибилнија правила за помоћ која директно доприноси зеленој и дигиталној транзицији;
- уведу заштитне мере за подршку уласку и расту нових оператора на тржишту одрживог копненог транспорта.

Уредба о групном изузећу у транспорту

Нови ТВЕР ће прогласити одређене категорије државне помоћи усклађеним са унутрашњим тржиштем и изузеће их од захтева претходног обавештења и одобрења Европске комисије, под условом да испуњавају одређене услове. Ове категорије помоћи одрживијим видовима транспорта укључују одређене врсте помоћи у корист железничког, унутрашњег пловног пута и мултимодалног транспорта, посебно помоћ која подржава координацију транспорта, који имају ограничен потенцијал нарушавања конкуренције.

Ово изузеће ће омогућити државама чланицама да брзо пруже помоћ тамо где су испуњени услови који ограничавају нарушавање конкуренције на јединственом тржишту. Као резултат тога, велики део мера државне помоћи које се тренутно морају пријавити ће у будућности спроводити државе чланице без потребе за претходним одобрењем Европске комисије.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3346.

Оцена Планова Евалуације шема државне помоћи

Европска комисија је одлуком од:

- 11. јуна 2024. године (SA.111803) оценила план евалуације шведске *Climate Leap* шеме којом се омогућава инвестициона подршка за све врсте мера које смањују емисију гасова стаклене баште.
- 13. јуна 2024. године (SA.111193) оценила план евалуације италијанске шеме за истраживање, развој и иновације у оквиру Фонда за одрживи раст.

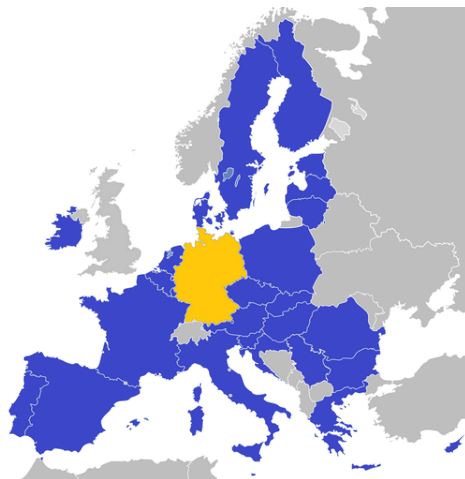
Према одредбама из члана 2(16) Уредбе о општим групним изузећима (*GBER*), и у складу са најбољим праксама утврђеним у Радном документу Комисије о заједничкој методологији за процену државне помоћи, Краљевина Шведска и Република Италија су у плановима евалуације представили следеће основне елементе:

- циљеве шеме државне помоћи која ће бити евалуирана,
- евалуациона питања,
- индикаторе резултата,
- методе предвиђене за спровођење евалуације,
- захтеве за прикупљање података,
- предложени временски распоред евалуације,
- детаље о телу које спроводи евалуацију, и
- модалитете за обезбеђивање публикације евалуације.

Европска комисија је закључила да оба плана евалуације испуњавају све захтеве утврђене *GBER*-ом и одлучила да *GBER* може да настави да се примењује на шеме помоћи за које су достављени планови евалуације, након периода који прелази иницијалних шест месеци након што је предметна шема почела првобитно да се примењује, односно до 30. јуна 2027. године у случају шведске *Climate Leap* шеме, и до 31. децембра 2026. године у случају италијанске шеме за истраживање, развој и иновације у оквиру Фонда за одрживи раст.

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА

Покренута детаљна истрага наводне државне помоћи дедељене компанији *WestVerkehr GmbH*

Европска комисија је одлуком од 13. јуна 2024. године (линк: [SA.55744](#)) покренула детаљну истрагу како би проценила да ли су одређене мере подршке немачкој локалној компанији за јавни превоз *WestVerkehr GmbH* у складу са правилима ЕУ о државној помоћи.

Поступак је започет на основу жалбе конкурента компаније *WestVerkehr*, који тврди да је *WestVerkehr* имао користи од државне помоћи која је била неусклађена са унутрашњим тржиштем. Од 2007. године *WestVerkehr*-у је поверено обављање услуге од јавног интереса у округу Хајнсберг.

Наводне мере помоћи су:

- директна додела уговора о јавним услугама од стране округа Хеинсберг;
- уговор о преносу добити и губитка између *WestVerkehr*-а и његовог већинског акционара *NEW Kommunalholding GmbH*;
- уплата у капиталне резерве *WestVerkehr*-а од стране његовог мањинског акционара *Kreiswerke Heinsberg GmbH*; и
- уговор о текућем рачуну између *WestVerkehr* и *Kreiswerke Heinsberg*.

Округ Хајнсберг је власник акција компанија *NEW Kommunalholding* и *Kreiswerke Heinsberg*.

Комисија заузима прелиминарни став да ове четири мере представљају државну помоћ. На основу доступних информација, чини се да мере не испуњавају кумулативне критеријуме за искључење државне помоћи у погледу накнаде за обављање услуге од јавног интереса и изгледа да испуњавају све услове за државну помоћ према члану 107(1) УФЕУ.

Штавише, у овој фази, Комисија треба да додатно истражи како би утврдила да ли компензације које је примио *WestVerkehr* могу да му дају неприкладну предност над конкурентима, кршећи правила о државној помоћи која се примењују на услуге јавног превоза путника железницом и друмом.

Покретање детаљне истраге даје Немачкој и заинтересованим трећим странама, укључујући наводног корисника помоћи и подносиоца жалбе, могућност да доставе коментаре и то ни на који начин не прејудуцира исход истраге.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3190.

Неусклађена државна помоћ операторима јавних казина у Немачкој

Одлуком од 20. јуна 2024. године (линк:[SA.44944](#)) Европска комисија је закључила да немачке посебне пореске шеме за операторе јавних казина нису у складу са правилима ЕУ о државној помоћи.

У децембру 2019. Европска комисија је покренула детаљну истрагу како би проценила да ли су посебне пореске шеме које се примењују на операторе јавних казина у Немачкој у складу са правилима о државној помоћи. Истрага је уследила након притужби конкурената из јавних казина.

У Савезној републици Немачкој, оператори јавних казина (*Spielbankunternehmen*) подлежу посебним пореским шемама (једна шема у свакој држави) који замењују низ иначе примењивих општих пореза, посебно корпоративни порез или порез на приход и локални порез на забаву.

На основу своје истраге, Европска комисија је утврдила да посебне пореске шеме доносе економску предност за операторе јавних казина у виду потенцијално нижег пореског оптерећења у поређењу са нормалним пореским правилима.

Европска комисија је такође утврдила да, као резултат израде посебних пореских правила, предност није аутоматска и да се не остварује у свим пореским годинама и за све операторе. Према томе, на немачким властима ће бити да утврде да ли је или није дата предност операторима јавних казина. Према прелиминарним прорачунима Европске комисије, недавна смањења посебних пореза у одређеним државама су можда довела до предности за барем неке од оператора активних у тим државама.

Комисија је такође размотрила недавну измену посебних пореских правила у Хамбургу. У овој држави, законодавац је од 1. јануара 2024. године проактивно увео нови порез на изједначавање који ће плаћати оператор јавних казина. Овај порез се плаћа у случају да је пореско оптерећење оператора према посебним пореским правилима испод пореског оптерећења које би сносио према уобичајеним пореским правилима. Европска комисија је сматрала да овај механизам аутоматски онемогућава да оператор добије предност, тако да посебна пореска правила у Хамбургу не представљају државну помоћ од 1. јануара 2024. године.

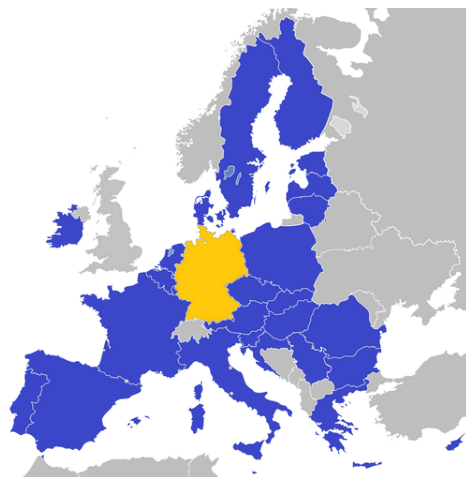
Немачка сада мора да поврати неусклађену државну помоћ, укључујући и законску затезну камату, као и да укине планиране пореске шеме. Пошто ће Немачка морати да утврди да ли је или није дата предност операторима јавних казина и, ако јесте, да утврди износ који ће бити надокнађен од сваког потенцијалног корисника неусклађене државне помоћи, укупан износ помоћи који треба да се поврати за сада није познат.

Више на:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3385.

Помоћ за изградњу водоничне језгрене мреже у Немачкој

Европска комисија је одлуком од 21. јуна 2024 године (линк: [SA.113565](#)) као усклађену оценила немачку шему од 3 милијарде евра за подршку изградњи водоничне језгрене мреже („HCN“). Мера ће допринети постизању циљева Стратегије ЕУ за водоник и пакета *Fit for 55*, омогућавајући стварање инфраструктуре за пренос водоника која је потребна за подстицање коришћења обновљивог водоника у индустрији и транспорту до 2030. године.

Мера има за циљ да олакша улагања у изградњу HCN-а. Неопходне инвестиције укључују:

- пренамену постојећих гасовода за транспорт водоника, и
- изградњу нових водониковода и компресорских станица.

Изградњу и рад HCN ће финансирати оператори система преноса водоника (TSO), које ће изабрати Немачка савезна агенција за мреже, Bundesnetzagentur. Помоћ ће имати облик државне гаранције која ће омогућити операторима да добију повољније зајмове за покривање почетних губитака у ramp-уп фази HCN-а. У почетку, Немачка очекује да ће само мали број потрошача користити мрежу, а тарифе ће бити ниже него што је иначе потребно за покривање релевантних трошкова, како би се подстакла ова употреба и олакшало коришћење водоника.

Зајмове ће обезбедити Немачка национална промотивна банка *Kreditanstalt für Wiederaufbau* по сопственом трошку рефинансирања, испод тржишних стопа. Зајмови ће бити враћени током периода који се завршава 2055. године, а надокнаде ће се прогресивно враћати у складу са очекиваним повећањем потражње за водоником. Процењени износ помоћи од 3 милијарде евра одговара додатним финансијским трошковима које би TSO морали да снесу без државне гаранције.

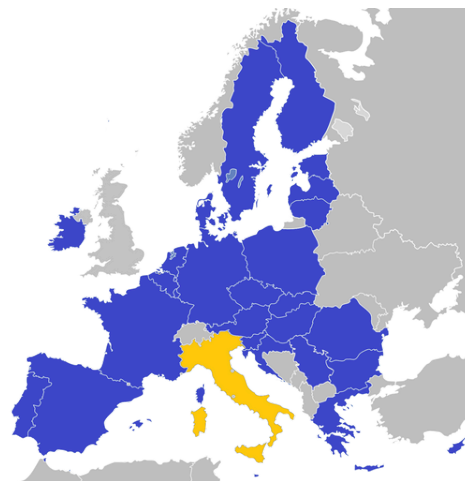
Очекује се да ће први велики гасовод бити у функцији од 2025. године, док се изградња целокупног HCN-а очекује 2032. године. HCN ће бити регулисан законима о унутрашњем енергетском тржишту, чинећи га подложним недискриминаторном приступу и регулисању тарифа.

Ова мера допуњује кораке предузете у оквиру пројекта од заједничког европског интереса (IPCEI), посебно *IPCEI Hy2Infra*, који је Комисија одобрила у фебруару 2024. године.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3405.

РЕПУБЛИКА ИТАЛИЈА

Start-up помоћ за успостављање нових ваздушних линија до/са аеродрома на Сардинији

Европска комисија је одлуком од 3. јуна 2024. године (линк:[SA.111720](https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.111720)) оценила као усклађену италијанску државну помоћ авио-компанијама које успостављају нове авио-путничке везе до/са аеродрома на Сардинији. Наведеном мером ће се покрити део аеродромских такси везаних за новоуспостављене везе.

Италијанске власти су навеле да шема има за циљ побољшање мобилности становника Сардиније и повезаност тог региона са другим регионима Уније. Мера ће се реализовати путем субвенција. Укупан буџет мере је 30 милиона евра и финансира из буџета регије Сардинија.

Мером су дефинисане прихватљиве руте као руте које повезују један од аеродрома на Сардинији са другим аеродромом у или ван Заједничког европског ваздушног простора, било директно или преко међустанице на другом аеродрому на Сардинији. Прихватљиве руте могу такође повезати два аеродрома на Сардинији.

Корисници мере биће авио-превозници који имају важећу оперативну лиценцу у складу и који испуњавају услове осигурања утврђене Уредбом 785/2004, о захтевима осигурања за авио-превознике и операторе ваздухоплова.

Више на: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.111720>.

Шема државне помоћи за подршку производњи електричне енергије из обновљивих извора енергије

Европска комисија је, према правилима ЕУ о државној помоћи, одлуком од 4. јуна 2024. године (линк:[SA.105880](https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.105880)) оценила као усклађену италијанску шему за подршку укупно 4590 MW нових капацитета за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије. Шема доприноси стратешким циљевима ЕУ у вези са Европским Зеленим договором, док истовремено помаже да се оконча зависност од руских фосилних горива и убрза зелена транзиција. Ова мера, која ће трајати до 31. децембра 2028. године, биће финансирана кроз накнаду која је укључена у рачуне за електричну енергију крајњих потрошача.

Шема ће подржати изградњу нових електрана које раде на иновативним и још „незрелим“ технологијама, односно геотермалној енергији, морској енергији ветра (плутајућа или фиксна), термодинамичкој соларној, плутајућој соларној, плимској, таласној и другој морској енергији, као и на биогаз и биомаса.

Очекује се да ће електране додати укупно 4.590 MW капацитета обновљиве електричне енергије у италијански електроенергетски систем. У зависности од технологије, рок за пуштање у рад успешних постројења варира од 31 до 60 месеци.

Према шеми, помоћ ће имати облик двосмерног уговора за разлику за сваки kW по сату електричне енергије произведене и предате у мрежу, а исплаћиваће се за време које је једнако корисном веку трајања постројења. Пројекти ће бити одабрани кроз транспарентан и недискриминаторски процес надметања, где ће корисници лицитирати подстицајну тарифу (извршну цену) потребну за извођење сваког појединачног пројекта. Референтна цена електричне енергије ће се обрачунавати као зонска цена по сату, која је цена електричне енергије у тренутку када се енергија испоручује у мрежу и на тржишном подручју где се постројење налази.

Када је референтна цена испод извршне, корисници ће имати право на исплате једнаке разлици између две цене. Међутим, када је референтна цена изнад извршне цене, корисници ће морати да плате разлику италијанским властима. Шема ће обезбедити дугорочну стабилност цена за произвођаче обновљиве енергије гарантовањем минималне стопе поврата корисницима државне помоћи, док ће истовремено обезбедити да корисници неће добити прекомерну државну помоћ за периоде када је референтна цена виша од извршне цене.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_2387.

570 милиона евра државне помоћи за смањење емисија у лукама

Одлуком од 17. јуна 2024. године (линк: [SA.105117](#)) Европска комисија је, према правилима ЕУ о државној помоћи, оценила као усклађену италијанску шему од 570 милиона евра за подстицање бродова да користе електричну енергију са обале када су на везу у поморским лукама. Мера доприноси смањењу емисије гасова стаклене баште, загађења ваздуха и буке у складу са циљевима Европског зеленог договора.

Шема ће трајати до 31. децембра 2033. године.

У оквиру шеме, помоћ се додељује у облику умањења до 100% такозваних „општих системских накнада“. Те накнаде су укључене у цену електричне енергије и имају за циљ финансирање одређених циљева јавне политике, укључујући обновљиву енергију.

Умањење накнаде ће довести до:

- ниже цене електричне енергије за операторе бродова приликом куповине електричне енергије са обале
- цене електричне енергије на конкурентном нивоу са трошковима производње електричне енергије на броду путем мотора на фосилна горива

Умањењем цене електричне енергије на обали за бродове, ова мера ће подстаћи операторе бродова да се одлуче за еколошки прихватљивије снабдевање електричном енергијом, чиме се избегавају значајне емисије гасова стаклене баште, загађивача ваздуха и емисије буке.

У почетку, умањење ће покрити 100% општих системских накнада. Италија се обавезала да ће успоставити годишњи механизам за праћење како би проверила разлику између стварних трошкова куповине електричне енергије са обале и стварних трошкова сопствене производње електричне енергије коришћењем фосилних горива на броду и у складу са тим ће прилагодити ниво помоћи.

Више на:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3285.

Оцена Плана евалуације Шеме пореског кредита за регионалну инвестициону помоћ

Европска комисија је одлуком од 18. јуна 2024. године (SA.112294) оценила план евалуације италијанске Шеме пореског кредита за регионалну инвестициону помоћ у Јединственој посебној економској зони („ZES“).

Шема Јединствене ZES има за циљ да подржи улагања корисника шеме пореског кредита за регионалну инвестициону помоћ у ZES, у областима означеним на мапи регионалне помоћи Италије, у регионима Абрџо, Молизе, Базиликата, Калабрија, Кампанија, Пуља, Сардања и Сицилија. Учесници на тржишту свих величина имају право да добију помоћ у оквиру шеме. Иницијална шема помоћи успостављена је према Уредби о општем групном изузећу („GBER“).

Италија је увела следеће измене и допуне оригиналне шеме помоћи:

- просечан годишњи буџет повећан са 1,51 милијарде евра на 1,67 милијарди евра;
- минимални инвестициони трошкови су повећани на 200.000 евра;
- максимални интензитети помоћи су они наведени у мапи регионалне помоћи за Италију;
- износ помоћи се израчунава сразмерно, на основу оправданих трошкова које је направио корисник. Максимални износ помоћи неће бити већи од 100 милиона евра.

Након процене плана евалуације за 2024. који је доставила Италија, Европска комисија је сходно томе одлучила да настави са применом изузећа из Шеме јединственог ZES-а у оквиру GBER-а до 31. децембра 2024. године.

Више на: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.112294>.

РЕПУБЛИКА ФРАНЦУСКА

250 милиона евра за обављање услуга редовног комбинованог транспорта робе за период 2024-2028. године

Европска комисија је одлуком од 7. јуна 2024. године (линк: [SA.108613](https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.108613)) оценила као усклађену француску шему помоћи за обављање редовног комбинованог транспорта робе.

Циљ пријављене шеме је смањење утицаја транспорта робе на животну средину, здравље и друштво подржавањем развоја комбинованог транспорта робе, како би овај вид транспорта представљао стварну алтернативу друмском транспорту робе и допринео модалној промени транспорта робе у железничком, речном и поморском саобраћају на кратке удаљености.

Годишњи буџет пријављене шеме неће прећи 50 милиона евра. Укупан буџет шеме ће износити највише 250 милиона евра за пет година шеме. Буџет пријављене шеме финансира се из француског државног буџета, а државна помоћ ће се додељивати у облику субвенција.

Корисници су оператори комбинованог транспортна, односно шпедитери, из Европске уније и Швајцарске који обављају једну или више редовних услуга комбинованог транспорта (железнички, речни и поморски) између две тачке на копненој територији Француске, или из и на територију континенталне Француске, за услуге увоза/извоза.

Оправдани трошкови представљају удео екстерних трошкова које железнички, речни или поморски транспорт може да избегне у поређењу са друмским транспортом. Укупан износ помоћи, укључујући помоћ додељену са више нивоа власти, неће прећи 30% укупних трошкова транспорта.

Више на: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.108613>.

60 милиона евра за модернизацију и успостављање *ITE* терминала

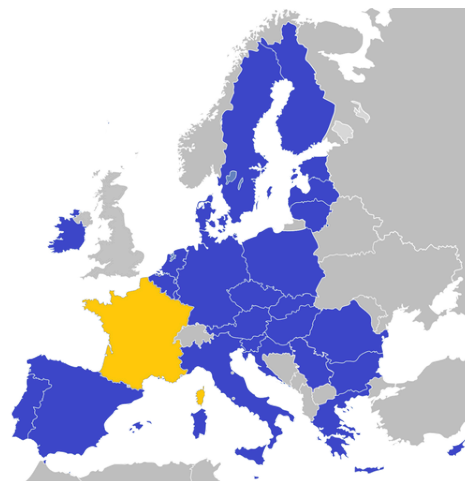
Европска комисија је одлуком од 21. јуна 2024 године (линк: [SA.107140](https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.107140)) као усклађену оценила француску шему за модернизацију и успостављање *ITE* терминала

Циљ мере је да се допринесе развоју железничког теретног саобраћаја у Француској подржавањем инвестиција које доприносе стварању, поновном активирању, реновирању или проширењу *ITE* терминала.

Процењени буџет шеме износи 60 милиона евра, и биће финансиран из републичког и регионалног буџета. Државна помоћ ће бити додељивана у облику субвенција, и трајаће до 30. јуна 2029. године.

Корисници мере су компаније, без обзира на њихову величину и сектор делатности, које врше утовар и истовар своје робе до и са својих индустријских локација. Потенцијални корисници мере су компаније које подлежу минималном инвестиционом прагу од 20.000 евра и:

- или су повезане са националном железничком мрежом које већ имају *ITE* терминале (за које су одговорне за организацију и рад) које захтевају поновно активирање или надоградњу да би могле да раде ефикасније. Мером је предвиђено максимум од 2 милиона евра државне помоћи по пројекту из ове категорије.
- или су у питању компаније које желе да успоставе *ITE* терминале, за које је предвиђен максимум од 2,5 милиона евра државне помоћи по пројекту из ове категорије.

Више на: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.107140.>

КРАЉЕВИНА БЕЛГИЈА

Покренута детаљна истрага државне помоћи удружењима за управљање земљиштем

Европска комисија је покренула детаљну истрагу како би проценила да ли је јавна подршка која је додељена фламанским удружењима за управљање земљиштем између 2003. године и 2018. године у складу са правилима ЕУ о државној помоћи.

Истрага је започета на основу жалбе у којој се наводи да су фламански регион и његове општине доделиле незакониту државну помоћ за три организацијама за управљање земљиштем, односно *Natuurpunt Beheer*, *Limburgs Landschap* и *Vzw Durme*, које обављају активности заштите природе, као и активности информисања и образовања које се односе на очување природе и заштиту животне средине. Конкретно, подршка је наводно додељена за куповину земљишта које ће се претворити у природне резервате и за трошкове управљања центрима за посетиоце у тим резерватима.

Прелиминарна истрага Европске комисије показала је да је фламанска подршка додељена у облику субвенција који покривају до 100% трошкова куповине земљишта и образовних активности организованих у центрима за посетиоце. Поред тога, удружења за управљање земљиштем су обављала и одређене споредне активности, као што су продаја дрвета, закуп земљишта или кафетерије у центрима за посетиоце. У овој фази, на основу своје прелиминарне процене, Европска комисија сумња да ли је фламанска јавна подршка била у складу са правилима ЕУ о државној помоћи.

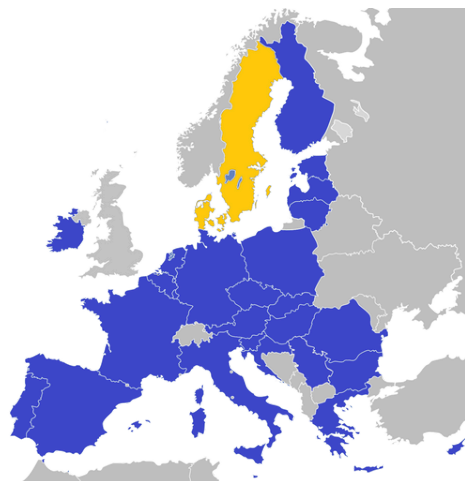
Према јуриспруденцији судова ЕУ, активности заштите животне средине које имају друштвени карактер, или активности образовања и информисања јавности под надзором државе, не представљају економску активност и стога се подршка државе њима не сматра државном помоћи. Поред својих основних некономских активности, оператори могу бити укључени и у одређене секундарне активности. Међутим, само оне секундарне делатности које имају исти интерес као и које су неодвојиво повезане са главним делатностима могу се сматрати некономским и стога не квалификоване као државна помоћ. У супротном, секундарне делатности би се процењивале посебно и могле би се сматрати привредним активностима, а државна подршка за њих би представљала државну помоћ.

Покретање детаљне истраге даје свим заинтересованим странама, укључујући наводне кориснике помоћи и подносиоца жалбе, могућност да коментаришу меру и то ни на који начин не прејудицира исход истраге.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3386.

КРАЉЕВИНЕ ШВЕДСКА И ДАНСКА

265 милиона евра за подршку H2GS у изградњи фабрике за производњу „зеленог“ челика

Одлуком од 26. јуна 2024. године, Европска комисија је као усклађену оценила шведску меру од 265 милиона евра за подршку пројекта *H2GS AB* у успостављању велике фабрике „зеленог“ челика. Мера ће допринети постизању циљева ЕУ Стратегије за водоник, Европског зеленог договора и индустријског плана Зеленог договора, док ће помоћи да се оконча зависност од руских фосилних горива и убрза зелена транзиција, у складу са *REPowerEU* планом.

Мера ће бити делимично финансирана кроз Механизам за опоравак и отпорност („RRF“) након позитивне оцене Европске комисије о Шведском плану за опоравак и отпорност и његово усвајање од стране Савета Европске комисије. Ова мера ће подржати пројекат *H2GS* који има за циљ изградњу велике фабрике „зеленог“ челика у Бодену, у Шведској. Челичана обухвата изградњу:

1. једног од највећих електролизера на свету са капацитетом од 690 мегавата;
2. постројење за директну редукацију које ради на основу обновљивог водоника;
3. две електролучне пећи; и
4. постројења за хладно ваљање и дораду.

Предвиђено је да нова постројења почну са радом 2026. године. Очекује се да ће производити 2,4 милиона тона „зеленог“ челика годишње. Коришћење обновљиве енергије за цео производни процес ће неутралисати до 87% емисија гасова стаклене баште у поређењу са традиционалним процесима производње челика. *H2GS* се обавезао да активно дели искуство и техничко знање стечено кроз пројекат са индустријским и академским круговима. Помоћ ће бити додељена у облику субвенције, а пројекат, који се односи на укупну инвестицију од 6 милијарди евра, биће првенствено финансиран приватним инвестицијама, али је такође добио подршку у оквиру Фонда за иновације ЕУ и финансирање од стране Европске инвестиционе банке.

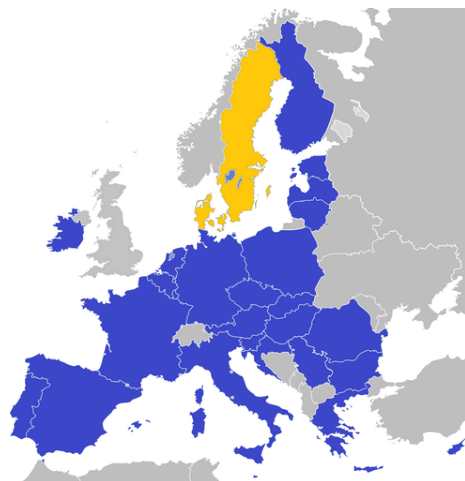
Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3468.

1,3 милијарде евра државне помоћи за реструктурирање авиокомпаније SAS

Европска комисија у складу са правилима ЕУ о државној помоћи, дана 28. јуна 2024. године оценила као усклађене планове Данске (линк одлуке: [SA.110688](#)) и Шведске (линк одлуке: [SA.110687](#)) да доделе помоћ за реструктурирање компаније *Scandinavian Airlines System AB* („SAS“) у износу до 1,3 милијарде евра. Мера ће омогућити компанији да поврати своју дугорочну одрживост уз минимизирање нарушавања конкуренције.

У октобру 2020. године Европска комисија је на основу Привременог оквира за *COVID-19* донела одлуку којом је оценила докапитализацију SAS-а у износу од приближно 833 милиона евра од стране Данске и Шведске, као усклађену. Након што је Општи суд поништио одлуку, Европска комисија је поново оценила и одобрила докапитализацију у новембру 2023. године. Упркос мерама подршке, SAS није успео да преокрене пословање и морао је да поднесе захтев за колективни стечајни поступак у другој половини 2022. Као резултат тога, SAS је морао да реорганизује своје пословање, а Шведска и Данска поднеле су Комисији план реструктурирања који садржи државну помоћ.

Планом реструктурирања је утврђен пакет мера за рационализацију флоте SAS-а, оптимизацију њене мреже, смањење трошкова, финансијских оптерећења и повећање прихода. План, који је подржан новом помоћи Шведске и Данске кроз различите инструменте и различите износе, неопходан је да би SAS поново постао одржив, након споријег опоравка потражње за авионским превозом од очекиваног након избијања пандемије коронавируса и штетних ефеката изазваних кризом у Украјини.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3509.

РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКА И СЛОВЕНИЈА

Ограничени износи помоћи за радно интензивне секторе – помоћ за смањење радног времена

Одлуком од 4. јуна 2024. године (линк: [SA.112450](#)), Европска комисија је оценила као усклађену хрватску шему државне помоћи за радно интензивне секторе – помоћ за скраћење радног времена, у оквиру Привременог кризног и транзиционог оквира за мере државне помоћи за подршку привреди након кризе изазване ратом на Украјини.

Мера има за циљ да отклони недостатак ликвидности са којим се суочавају предузећа која су директно или индиректно погођена озбиљним поремећајима у привреди, пружајући олакшице овим предузећима у вези са трошковима за запошљавање и спречавањем озбиљних отпуштања и незапослености у квалификованим секторима.

Процењени буџет мере је 10 милиона евра, финансира се из државног буџета и може бити додељивана најкасније до 30. јуна 2024. године.

Крајњи корисници мере су микро, мали, средњи и велики привредни субјекти која су погођена кризом. Да би били квалификовани за помоћ у оквиру мере, корисници морају доказати да су претрпели пад промета од најмање 20% у поређењу са фискалном 2023. годином на месечном нивоу и минимално месечно смањење радног времена од 10% (до максимално 50%). Поред тога, подносиоци захтева морају доказати да је њихов промет у 2023. смањен за најмање 20% у односу на 2021. годину. Корисници која испуњавају услове морају имати најмање 10 радника (еквивалент пуног радног времена) на дан 31. децембра 2023. године.

Европска комисија је у својој одлуци закључила да је наведена мера неопходна, прикладна и пропорционална за отклањање озбиљног поремећаја у привреди државе чланице и да је усклађена са унутрашњим тржиштем у складу са чланом 107(3), тачка (б) УФЕУ, будући да испуњава све релевантне услове Привременог кризног и транзиционог оквира.

Средства додељна Заводима за јавно здравство Републике Словеније не представља државну помоћ

Европска комисија је одлуком од 10. јуна 2024. године (линк: [SA.45844](#)) одлучила да мера јавног финансирања Завода за јавно здравство Републике Словеније не представља државну помоћ. Поступак је покренут је јуна 2016. године, након жалбе Лекарске коморе Словеније, независне професионалне организације свих здравствених институција, укључујући приватне оператере, лекаре и стоматологе који раде у Словенији у вези са наводном државном помоћи коју Република Словенија додељује јавним болницама и јавним здравственим центрима у Словенији (Заводи за јавно здравство). Жалба се односи на мере јавног финансирања завода за јавно здравство.

Комисија је у својој анализи закључила да:

- Када Заводи за јавно здравство пружају јавне здравствене услуге у оквиру словеначког здравственог система, они не обављају делатности економске природе и стога се не понашају као учесници на тржишту у смислу члана 107(1) УФЕУ;
- Потенцијална ограничена конкуренција између Завода за јавно здравство и приватних концесионара не доводи у питање закључак да су јавне здравствене услуге које нуде Заводи за јавно здравство нееконomsке природе;
- Обавеза вођења одвојених рачуна, осигурава да се сва јавна средства која примају Заводи за јавно здравство за пружање јавних здравствених услуга не користе за унакрсно субвенционисање комерцијалних активности Заводи за јавно здравство.

Имајући у виду да је финансирање на основу оспорених мера коришћено само за финансирање нееконomsких активности јавног здравства Завода за јавно здравство, спорне мере не спадају у делокруг члана 107(1) УФЕУ. Као резултат тога, Европска комисија је одлучила да нема разлога да оцењује друге саставне елементе државне помоћи у смислу члана 107(1) ТФЕУ.

РЕПУБЛИКЕ МАЂАРСКА И МАЛТА

Подршка за нову фабрику ауто-делова у *Észak Magyarország* није усклађена са унутрашњим тржиштем

Одлуком од 11. јуна 2024. године (линк: [SA.63470](#)) Европска комисија је закључила да план Мађарске да подржи изградњу нове фабрике аутомобилских компоненти у *Észak Magyarország* није у складу са правилима ЕУ о државној помоћи. У октобру 2022. Комисија је покренула детаљну истрагу како би проценила да ли је помоћ 43,76 милиона евра (око 15,9 милијарди *HUF*) коју Мађарска планира да додели компанији *GKN Automotive Hungary Kft* (некадашњи *Rubin NewCo Kft*) за изградњу нове фабрике аутомобилских компоненти у региону *Észak Magyarország* у северној Мађарској био је у складу са правилима ЕУ о државној помоћи.

На основу своје прелиминарне процене, Комисија је утврдила да инвестициони пројекат олакшава економски развој и запошљавање у мање повољном региону ЕУ. Ипак, Комисија је имала сумње да ли је предвиђена помоћ у складу са Смерницама Комисије о регионалној државној помоћи („*RAG*“). Комисија је, између осталог, одлучила да додатно истражи да ли је одлука о отварању нове фабрике у Мађарској директно изазвана подршком мађарске јавности или би она у тој области била спроведена и без подршке јавности.

На основу своје детаљне истраге, Комисија је закључила да Мађарска није успела да докаже да је помоћ била одлучујућа за корисника да лоцира своју инвестицију у Мађарској. Доступни докази су показали да је корисник одлучио да инвестира у Мађарској не узимајући у обзир јавну подршку и није било довољно доказа да ће се инвестиција одвијати на другој локацији. Пошто јавна подршка стога није имала стварни „подстицајни ефекат“ и није ефективно подстакла *GKN Automotive Hungary Kft* да инвестира у специфичну регију *Észak Magyarország*, Европска комисија је закључила да је помоћ неусклађена са правилима ЕУ о државној помоћи и да се не може доделити.

Више на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3167.

Финансијски подстицаји за аудиовизуелну индустрију

Европска комисија је одлуком од 14. јуна 2024. године (линк: [SA.109768](#)) оценила као усклађену шему финансијских подстицаја аудиовизуелној индустрији, Републике Малте.

Мера има за циљ да пружи подршку производњи аудиовизуелних дела културног садржаја. Малтешке власти желе да подрже изражавање малтешке и европске креативности и културе. Мера такође намерава да подстакне здраву климу за филмску продукцију на Малти, као и да ојача малтешку филмску индустрију. Финансијским доприносима, малтешке власти желе да стимулишу продукцијске активности и филмске таленте на Малти.

Мера ће трајати до 29. октобра 2028. године. Укупан буџет износи 500 милиона евра, са годишњим буџетом од 100 милиона евра. Помоћ ће се додељивати у облику субвенција и биће одређена на основу износа потрошеног на Малти за дату аудиовизуелну продукцију. Интензитет помоћи може износити до 32% буџета производње, односно 40% у случају захтевних аудиовизуелних дела. Квалифициране продукције морају имати минимални буџет за производњу од 200.000 EUR и имати најмање 100.000 EUR прихватљивих производних трошкова на Малти.

Мера ће бити доступна сваком физичком или правном лицу регистрованом на Малти, које се бави или намерава да на Малти обавља трговину или посао који се састоји од производње филмова.

Квалификоване продукције морају допринети како изражавању малтешке и европске културе тако и развоју индустрије филмске продукције на Малти.

Више на: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.109768>.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ОЦЕЊЕНИХ ШЕМА

Европска комисија оценила је и одобрила продужетак трајања следећих шема државне помоћи:

- Шеме помоћи којом у виду смањења пореза на доходак за улагање у мала и средња предузећа, Републике Француске. Више информација доступно на [SA.113388](#), одлука од 6. јуна 2024. године;
- Шеме помоћи којом се обезбеђује режим реструктурирања за кредитне уније које пропадају или ће вероватно пропасти а у циљу одржавања стабилности финансијског система, привреду и интересе штедиша, Републике Ирске. Више информација доступно на [SA.113879](#), одлука од 7. јуна 2024. године.

Поред наведених шема, Европска комисија оценила је и одобрила измене следећих шема државне помоћи:

- *IPCEI Hydrogen - Hy2Use*, Пројекат од заједничког европског интереса који се фокусира на примену водоника у индустријском сектору, одлукама од 14. јуна 2024. године, и то за следеће земље чланице:
 - Република Португалија - [SA.64754](#)
 - Република Француска - [SA.64670](#)
 - Република Грчка - [SA.64654](#)
 - Краљевина Холандија - [SA.64650](#)
 - Република Италија - [SA.64645](#)
 - Краљевина Белгија - [SA.64641](#)
 - Краљевина Данска - [SA.64636](#)
 - Република Аустрија - [SA.64631](#)
 - Република Финска - [SA.64628](#)
 - Република Пољска - [SA.64627](#)
 - Краљевина Шведска - [SA.64652](#)
 - Република Словачка - [SA.64634](#)
 - Краљевина Шпанија - [SA.64623](#)
- Шеме помоћи у делимичног ослобађање од плаћања доприноса за социјално осигурање у угроженим подручјима погођеним кризом у Украјини, Републике Италије. Поред продужења трајања, измењени су и износи помоћи који могу бити додељени по кориснику. Више информација доступно на [SA.114616](#), одлука од 25. јуна 2024. године.

ОДЛУКЕ ЕК КОЈЕ НИСУ ЈАВНО ДОСТУПНЕ

У наставку следе случајеви државне помоћи које је Европска комисија оценила, али одлуке нису јавно доступне:

- Секторски развој: **Краљевина Данска** - Шема помоћи за новинарске часописе. Одлука од 17. јуна 2024. године (линк: [SA.111087](#));
- Саобраћај: **Краљевина Шведска** – Есо-инвестиције за железницу, кратку поморску пловидбу и унутрашње пловне путеве. Одлука од 18. јуна 2024. године (линк: [SA.110676](#));
- Регионални развој: **Република Мађарска** – Регионална инвестициона помоћ компанији *HYGINETT Magyar-Amerikai Higiéniai Cikkek Gyártó Kft.* Одлука од 21. јуна 2024. године (линк: [SA.103309](#)).

